

Saeima ir pieņēmusi un Valsts
prezidents izsludina šādu likumu:

Grozījumi Patērētāju tiesību aizsardzības likumā

Izdarīt Patērētāju tiesību aizsardzības likumā (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1999, 9. nr.; 2002, 1. nr.; 2003, 11. nr.; 2004, 11. nr.; 2005, 24. nr.; 2007, 9., 12. nr.; 2008, 15. nr.; 2009, 13. nr.; Latvijas Vēstnesis, 2009, 194. nr.; 2010, 183., 206. nr.; 2011, 96. nr.; 2013, 193. nr.; 2014, 92., 189. nr.; 2015, 42., 118., 127. nr.; 2016, 123. nr.; 2018, 204. nr.; 2019, 248.A nr.; 2021, 79.A, 104. nr.; 2022, 43. nr.; 2023, 123. nr.) šādus grozījumus:

1. Papildināt 4.¹ pantu ar desmito daļu šādā redakcijā:

"(10) Šā likuma VI⁵ nodaļas noteikumus piemēro patērētāju kolektīvajām prasībām, arī pārrobežu pārkāpumu gadījumos, tostarp tad, ja minētie pārkāpumi izbeigti pirms patērētāju kolektīvās prasības iesniegšanas vai izskatīšanas vai izbeigts administratīvais process par pārkāpuma novēršanu."

2. 23. pantā:

papildināt pantu ar 2.¹ punktu šādā redakcijā:

"2¹) saņemt no ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja informāciju un dokumentus, kas nepieciešami patērētāju sūdzību izskatīšanai vai iespējamo pārkāpumu konstatēšanai;"

izslēgt 5. punktu.

3. Papildināt likumu ar V¹ nodaļu šādā redakcijā:

"V¹ nodaļa

Kvalificētā institūcija un vienotais kontaktpunkts

23.¹ pants. Kvalificētās institūcijas statusa piešķiršana un atņemšana

(1) Šā likuma 22. pantā minētā biedrība vai cita biedrība, ja viens no tās darbības mērķiem ir aizsargāt patērētāju intereses, tajā skaitā tāda biedrība, kuras sastāvā ir biedri arī no citas Eiropas Savienības dalībvalsts, ja tā vēlas iegūt kvalificētās institūcijas statusu, iesniedz Patērētāju tiesību aizsardzības centram iesniegumu ar lūgumu piešķirt kvalificētās institūcijas statusu pastāvīgi vai konkrētas patērētāju kolektīvās prasības celšanai, apliecinot savu atbilstību šādiem kritērijiem:

1) tā ir juridiskā persona, kas var pierādīt 12 mēnešus ilgu faktisko sabiedrisko darbību patērētāju interešu aizsardzības jomā pirms tam, kad tā iesniegusi iesniegumu kvalificētās institūcijas statusa piešķiršanai;

2) tās statūtos noteiktais mērķis ietver patērētāju interešu aizsardzību;

3) tās darbībai nav peļņas gūšanas rakstura;

4) tai nav ierosināts maksātnespējas process, un tā nav pasludināta par maksātnespējīgu;

5) tā ir neatkarīga un to neietekmē ražotāji, pārdevēji vai pakalpojuma sniedzēji un citas personas, kurām ir ekonomiska interese celt pārstāvības prasību;

6) gadījumā, ja tai finansējumu nodrošina trešās personas, tā ir izstrādājusi procedūras, kas novērš trešo personu ietekmi un interešu konfliktus starp biedrību un tās finansētājiem;

7) tā publisko (savā tīmekļvietnē, ja tāda ir, vai citur) informāciju, kas apliecina, ka tā atbilst šīs daļas 1. un 5. punktā minētajiem kritērijiem, un informāciju par tās finansējuma avotiem, par tās organizatorisko, vadības un biedru struktūru, par tās statūtos noteikto mērķi un tās darbībām.

(2) Patērētāju tiesību aizsardzības centrs ne retāk kā reizi piecos gados novērtē, vai kvalificētās institūcijas atbilst šā panta pirmajā daļā minētajiem kritērijiem, kā arī izskata ražotāju, pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju iebildumus par kvalificētās institūcijas atbilstību šā panta pirmajā daļā minētajiem kritērijiem.

(3) Ja Patērētāju tiesību aizsardzības centrs konstatē vai Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Komisija sniedz informāciju par Latvijas kvalificēto institūciju sarakstā iekļautās kvalificētās institūcijas iespējamo neatbilstību šā panta pirmajā daļā minētajiem kritērijiem, Patērētāju tiesību aizsardzības centrs par to informē kvalificēto institūciju un lūdz to nekavējoties novērst neatbilstības.

(4) Ja Patērētāju tiesību aizsardzības centra noteiktajā termiņā kvalificētā institūcija nav novērsusi konstatētās neatbilstības, Patērētāju tiesību aizsardzības centrs pieņem lēmumu par kvalificētās institūcijas statusa atņemšanu.

(5) Patērētāju tiesību aizsardzības centrs lēmumu par kvalificētās institūcijas statusa piešķiršanu vai atņemšanu pieņem Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

23.² pants. Latvijas kvalificēto institūciju saraksts

(1) Patērētāju tiesību aizsardzības centrs informāciju par Latvijas kvalificētajām institūcijām publicē savā tīmekļvietnē.

(2) Kvalificēto institūciju sarakstā iekļauj šādu informāciju:

- 1) kvalificētās institūcijas nosaukums, kontaktinformācija un tīmekļvietnes adrese;
- 2) kvalificētās institūcijas statūtos noteiktais mērķis.

(3) Kvalificētā institūcija nekavējoties informē Patērētāju tiesību aizsardzības centru par izmaiņām šā panta otrajā daļā minētajā informācijā.

23.³ pants. Eiropas Komisijas apkopotais pastāvīgo kvalificēto institūciju saraksts

Eiropas Komisijas publicētais apkopotais pastāvīgo kvalificēto institūciju saraksts ir uzskatāms par pierādījumu attiecīgas kvalificētās institūcijas tiesībām celt pārrobežu patērētāju kolektīvo prasību, kuru kvalificētā institūcija, kas apstiprināta vienā valstī, ceļ citas Eiropas Savienības dalībvalsts tiesā, vai vērsties ar iesniegumu uzraudzības un kontroles iestādē par pārrobežu pārkāpumu novēršanu. Tas neskar tās tiesas vai uzraudzības vai kontroles iestādes tiesības, kurā celta šāda prasība, pārbaudīt, vai kvalificētās institūcijas statūtos noteiktais mērķis attaisno to, ka tā ceļ prasību vai iesniedz iesniegumu uzraudzības vai kontroles iestādē konkrētajā lietā.

23.⁴ pants. Vienotais kontaktpunkts

(1) Patērētāju tiesību aizsardzības centrs ir vienotais kontaktpunkts saziņai ar Eiropas Komisiju.

(2) Patērētāju tiesību aizsardzības centrs paziņo Eiropas Komisijai Latvijas kvalificēto institūciju sarakstu, kurā iekļauta šā likuma 23.² panta otrajā daļā minētā informācija, kā arī nekavējoties paziņo par izmaiņām kvalificēto institūciju sarakstā vai šā likuma 23.² panta otrajā daļā minētajā informācijā, ja par izmaiņām to informējusi kvalificētā institūcija.

(3) Patērētāju tiesību aizsardzības centrs savā tīmekļvietnē norāda Eiropas Komisijas tīmekļvietnes adresi, kurā pieejams Eiropas Komisijas apkopotais pastāvīgo kvalificēto institūciju saraksts.

23.⁵ pants. Kvalificētās institūcijas tiesības un pienākumi

(1) Kvalificētajai institūcijai ir tiesības:

1) iesniegt Patērētāju tiesību aizsardzības centram vai uzraudzības un kontroles iestādei, kuras kompetencē ir uzraudzība un kontrole attiecīgajā jomā, iesniegumu par patērētāju tiesību pārkāpuma novēršanu atbilstoši šā likuma 26.¹⁵ pantam;

2) celt tiesā patērētāju kolektīvās prasības;

3) izskatīt patērētāju sūdzības un priekšlikumus, sniegt patērētājiem nepieciešamo palīdzību gadījumos, kad pārkāptas viņu tiesības;

4) noslēgt ar ražotāju, pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju izlīgumu to patērētāju labā, kuru dalība patērētāju kolektīvajā prasībā ir apstiprināta šā likuma 26.²³ pantā noteiktajā kārtībā un kuri devuši nepārprotamu piekrišanu

izlīguma slēgšanai.

(2) Kvalificētā institūcija iesniegumā par patērētāju tiesību pārkāpuma novēršanu pamato iespējamā patērētāju tiesību pārkāpuma esību, kā arī tam pievieno dokumentus par konstatētajiem faktiem un citus pieejamos pierādījumus.

(3) Uzraudzības un kontroles iestāde, kuras kompetencē ir uzraudzība un kontrole attiecīgajā jomā, kvalificētās institūcijas iesniegumu par patērētāju tiesību pārkāpuma novēršanu izskata prioritārā kārtībā 90 dienu laikā un informē kvalificēto institūciju par to, vai paredz veikt pārkāpuma novēršanas darbības saskaņā ar šā likuma 26.¹⁵ pantu vai citiem normatīvajiem aktiem, un sniedz attiecīgā lēmuma pamatojumu.

(4) Kvalificētajai institūcijai nav jāsaņem patērētāju piekrišana šā panta pirmās daļas 1. punktā minēto darbību veikšanai un nav jāpierāda kaitējums individuāliem patērētājiem, kurus skāris pārkāpums, kas var radīt kaitējumu patērētāju kolektīvajām interesēm, kā arī nav jāpierāda ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja ļauns nolūks vai rupja neuzmanība.

(5) Kvalificētā institūcija, kurai piešķirts pastāvīgas kvalificētās institūcijas statuss, var celt prasību arī citas Eiropas Savienības dalībvalsts tiesā vai vērsties attiecīgajā uzraudzības un kontroles iestādē.

(6) Kvalificētā institūcija, kurai citā Eiropas Savienības dalībvalstī piešķirts pastāvīgas kvalificētās institūcijas statuss pārrobežu patērētāju kolektīvo prasību celšanai, var celt minēto prasību arī Latvijas Republikas tiesā vai iesniegt iesniegumu par pārkāpuma novēršanu attiecīgajai uzraudzības un kontroles iestādei.

(7) Ja Eiropas Savienības tiesību pārkāpums skar vai var skart patērētājus vairākās Eiropas Savienības dalībvalstīs, patērētāju kolektīvo prasību attiecīgajā tiesā vai iesniegumu par patērētāju tiesību pārkāpuma novēršanu uzraudzības un kontroles iestādei var iesniegt kopīgi vairākas pastāvīgas kvalificētās institūcijas no dažādām Eiropas Savienības dalībvalstīm.

23.⁶ pants. Patērētāju informēšana par kvalificētās institūcijas darbībām

Kvalificētā institūcija, jo īpaši savā tīmekļvietnē, sniedz informāciju par:

1) patērētāju kolektīvajām prasībām, kuras tā nolēmusi celt tiesā, un iesniegumiem par pārkāpumu novēršanu, kurus tā nolēmusi iesniegt uzraudzības un kontroles iestādei;

2) patērētāju kolektīvajām prasībām, kuras tā jau ir cēlusi tiesā, un iesniegumiem par pārkāpuma novēršanu, kurus tā jau ir iesniegusi uzraudzības un kontroles iestādei, to statusu un procesa rezultātu."

4. Papildināt likumu ar 25.² pantu šādā redakcijā:

"25.² pants. Patērētāju tiesību aizsardzības centra lietu pārvaldības un bīstamo iekārtu reģistrācijas sistēma

Ministru kabinets nosaka Patērētāju tiesību aizsardzības centra lietu pārvaldības un bīstamo iekārtu reģistrācijas sistēmas izveides, uzturēšanas un aktualizēšanas kārtību, informācijas iesniegšanas kārtību, sistēmas saturu un tajā iekļautās informācijas aprites kārtību."

5. Izteikt 26.¹³ panta otrās daļas 3. punktu šādā redakcijā:

"3) pamatojoties uz kvalificētās institūcijas iesniegumu par patērētāju tiesību pārkāpuma novēršanu;"

6. 26.¹⁵ pantā:

izteikt ceturtais daļas ievaddaļu šādā redakcijā:

"(4) Ja konstatēts patērētāju kolektīvo interešu pārkāpums, Patērētāju tiesību aizsardzības centrs ir tiesīgs pieņemt vienu vai vairākus lēmumus, ar kuriem:"

papildināt pantu ar 4.¹ daļu šādā redakcijā:

"(4¹) Ja Patērētāju tiesību aizsardzības centrs secina, ka tas ir lietderīgi un nepieciešami patērētāju sasniedzamībai, Patērētāju tiesību aizsardzības centrs pieprasa, lai ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs uz sava rēķina par gala lēmumu informē patērētājus, izmantojot lietas apstākļiem piemērotus līdzekļus, tostarp attiecīgā gadījumā informējot visus attiecīgos patērētājus atsevišķi. Ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs informāciju sniedz Patērētāju tiesību aizsardzības centra lēmumā noteiktajā termiņā. Par gala lēmumu šā likuma izpratnē uzskatāms lēmums, kurš nav ticis pārsūdzēts, vairs nevar tikt pārsūdzēts vai kura pārsūdzēšana neaptur tā darbību."

7. Papildināt likumu ar VI⁵ nodaļu šādā redakcijā:

"VI⁵ nodaļa Patērētāju kolektīvā prasība

26.¹⁹ pants. Patērētāju kolektīvā prasība un patērētāju kolektīvo interešu pārkāpuma konstatēšana

(1) Patērētāju kolektīvo prasību kvalificētā institūcija ceļ tiesā kā prasītājs patērētāju labā par viņiem nodarītā kaitējuma atlīdzinājumu vai viņu tiesību pārkāpuma konstatēšanu un pārtraukšanu kopā ar patērētājiem nodarītā kaitējuma atlīdzinājumu.

(2) Patērētāju kolektīvo interešu pārkāpumu konstatē tiesa, Patērētāju tiesību aizsardzības centrs vai cita attiecīgā uzraudzības un kontroles iestāde.

26.²⁰ pants. Kaitējuma atlīdzināšana

(1) Kvalificētā institūcija ir tiesīga to patērētāju labā, kuriem konkrētā patērētāju kolektīvo interešu pārkāpuma dēļ radīts kaitējums, prasīt un saņemt no ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja kaitējuma atlīdzinājumu, tajā skaitā kompensāciju, remontu, apmaiņu, cenas samazināšanu, līguma izbeigšanu vai samaksātās naudas summas atmaksu.

(2) Šā panta pirmajā daļā minētais kaitējuma atlīdzinājums neskar citus patērētāja prasījumus, ko neaptver konkrētā patērētāju kolektīvā prasība.

26.²¹ pants. Paziņošana par sagatavošanos patērētāju kolektīvās prasības celšanai

(1) Kvalificētā institūcija publicē informāciju, aicinot patērētājus pieteikties dalībai patērētāju kolektīvajā prasībā. Kvalificētā institūcija informāciju par publicēto aicinājumu paziņo Patērētāju tiesību aizsardzības centram, un Patērētāju tiesību aizsardzības centrs to publicē savā tīmekļvietnē un sociālajos tīklos.

(2) Kvalificētā institūcija aicinājumā norāda vismaz šādu informāciju:

- 1) konstatētā pārkāpuma būtību;
- 2) patērētāju grupu, kuru varētu skart attiecīgais pārkāpums;
- 3) kārtību, kādā patērētāji var pieteikties;
- 4) reģistrācijas maksu, ja dalība patērētāju kolektīvajā prasībā tiks apstiprināta un šāda maksa tiks paredzēta;
- 5) norādi uz kvalificētās institūcijas tīmekļvietnes sadaļu, kurā sniegta informācija par šādas prasības procesu un sekām, kas izriet no patērētāja dalības patērētāju kolektīvajā prasībā.

26.²² pants. Pieteikums par dalību patērētāju kolektīvajā prasībā

(1) Parakstītu pieteikumu par dalību patērētāju kolektīvajā prasībā patērētājs iesniedz kvalificētajai institūcijai. Pieteikumā norāda vismaz šādu informāciju:

- 1) patērētāja vārdu, uzvārdu, personas kodu, dzīvesvietas adresi, kontaktinformāciju un norēķinu konta numuru;
- 2) pamatojumu patērētāja tiesībām uz kaitējuma atlīdzinājumu un prasījumu;
- 3) apliecinājumu tam, ka par strīdu pieteikumā minētajā jautājumā patērētājs nav vērsies pie citas kvalificētās institūcijas, gūstot labumu no šā likuma 26.²⁰ panta pirmajā daļā minētā kaitējuma atlīdzinājuma, vai ka minētais strīds netiek un nav ticis izskatīts tiesā;
- 4) piekrišanu tam, ka kvalificētā institūcija pārstāv patērētāju, tajā skaitā noslēdz izlīgumu.

(2) Patērētājs pieteikumam pievieno dokumentus, kas pamato prasījumu, tajā skaitā darījumu un maksājumu apliecināšanas dokumenta (čeka vai cita maksājuma apliecinājuma) kopiju un citus pierādījumus, kas pamato tā tiesības uz kaitējuma atlīdzinājumu konkrētajā patērētāju kolektīvajā prasībā.

(3) Patērētāja pieteikums par dalību patērētāju kolektīvajā prasībā apliecina kvalificētās institūcijas pilnvarojumu veikt visas šajā likumā un Civilprocesa likumā paredzētās darbības saistībā ar attiecīgo patērētāju kolektīvo prasību.

26.²³ pants. Patērētāju pieteikumu izvērtēšana

(1) Kvalificētā institūcija izvērtē saņemtos patērētāju pieteikumus samērīgā termiņā. Šā likuma 26.²⁷ pantā minētajā gadījumā kvalificētā institūcija patērētāju pieteikumus izvērtē, ievērojot termiņu, kas izriet no tiesneša lēmuma, kurā paredzēts iesniegt precizētu prasības pieteikumu tiesā. Patērētāju pieteikumi, kuri iesniegti pēc kvalificētās institūcijas noteiktā termiņa beigām, netiek iekļauti patērētāju kolektīvajā prasībā.

(2) Patērētāji, kuri devuši piekrišanu tikt pārstāvētiem patērētāju kolektīvajā prasībā, nevar tikt pārstāvēti citā patērētāju kolektīvajā prasībā ar to pašu prasības pamatu un pret to pašu ražotāju, pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju, kā arī nevar individuāli celt prasību ar to pašu prasības pamatu un pret to pašu ražotāju, pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju. Tas neattiecas uz tiem patērētājiem, kuri izstājušies no patērētāju kolektīvās prasības atbilstoši šā likuma 26.²⁹ pantam. Patērētāji nesāņem kaitējuma atlīdzinājumu vairāk kā vienu reizi par vienu un to pašu prasības pamatu no tā paša ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja.

(3) Ja patērētāja pieteikums neatbilst šā likuma 26.²² panta prasībām vai tam nav pievienoti visi nepieciešamie dokumenti, patērētāju informē par pieteikuma trūkumiem un nosaka termiņu to novēršanai. Ja noteiktajā termiņā trūkumi netiek novērsti, patērētāju informē par to, ka dalība patērētāju kolektīvajā prasībā tiek atteikta.

(4) Ja patērētāja dalība patērētāju kolektīvajā prasībā tiek apstiprināta, kvalificētā institūcija informē patērētāju par reģistrācijas maksas samaksāšanas kārtību, ja tāda maksa konkrētajā patērētāju kolektīvajā prasībā paredzēta.

(5) Ja patērētājs noteiktā termiņā nav samaksājis reģistrācijas maksu dalībai patērētāju kolektīvajā prasībā, kvalificētā institūcija patērētāju informē par to, ka dalība minētajā prasībā tiek atteikta.

26.²⁴ pants. Brīdināšana par kvalificētās institūcijas vēršanos tiesā un izlīgums

(1) Pēc patērētāju pieteikumu apkopošanas kvalificētā institūcija vēršas pie ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja ar prasību par pārkāpuma pārtraukšanu un patērētājiem nodarītā kaitējuma atlīdzinājumu vai ar prasību par patērētājiem nodarītā kaitējuma atlīdzinājumu un brīdina par vēršanos tiesā ar patērētāju kolektīvo prasību, ja attiecīgās prasības netiks izpildītas.

(2) Kvalificētā institūcija un ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs var vienoties par izlīguma noslēgšanu un tā noteikumiem. Šādi izlīgumi ir saistoši ražotājam, pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam un attiecīgajiem individuālajiem patērētājiem, kuri noslēgs izlīgumu. Izlīgumā iekļauj vismaz šādu informāciju:

1) patērētāju grupas aprakstu;

2) patērētāju vārdu, uzvārdu un personas kodu, ja iespējams;

3) pušu pienākumus;

4) termiņu, kādā pēc informācijas publicēšanas patērētājiem būs iespēja pievienoties izlīgumam un saņemt kaitējuma atlīdzinājumu atbilstoši izlīguma noteikumiem. Lai pievienotos piedāvātajam izlīguma projektam, patērētājam atbilstoši šā likuma 26.²² pantā noteiktajai kārtībai jāiesniedz pieteikums par dalību patērētāju kolektīvajā prasībā, kura pamatotība tiks izvērtēta;

5) publikācijas par izlīguma saturu, tā izplatīšanas kārtību un termiņu;

6) izlīguma pārskatīšanas kārtību, ja pārkāpuma dēļ patērētājiem rodas iepriekš neparedzami zaudējumi;

7) konfidencialitātes noteikumus attiecībā uz sagatavotajiem dokumentiem, saziņu un paziņojumiem, kas saņemti izlīguma sagatavošanas un izpildes nolūkā un procesā.

(3) Izdevumus par izlīguma satura publicēšanu sedz ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs.

(4) Kvalificētā institūcija tos patērētājus, kuri apstiprināti patērētāju kolektīvajā prasībā, laikus un ar piemērotiem līdzekļiem informē par vēršanos pie ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja, kā arī par šādas prasības virzību, piedāvātajiem izlīgumiem un to noslēgšanas kārtību.

(5) Ja kvalificētās institūcijas norādītajā termiņā, kas nedrīkst būt īsāks par 14 dienām, ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs šā panta pirmajā daļā minēto prasību neizpilda pilnā apmērā vai nav panākta cita vienošanās, kvalificētā institūcija ir tiesīga celt patērētāju kolektīvo prasību tiesā Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā.

26.²⁵ pants. Kvalificētās institūcijas tiesības vērsties tiesā

(1) Atbilstoši šā likuma 26.²⁴ panta piektajai daļai kvalificētā institūcija var vērsties tiesā, ja:

1) patērētāju kolektīvajā prasībā ir apstiprināti vismaz pieci patērētāji;

2) patērētāju prasījumi ir vērsti pret vienu un to pašu atbildētāju vai atbildētājiem;

3) patērētāju prasījumu pamatā ir vienādi vai līdzīgi faktiskie un tiesiskie apstākļi.

(2) Kvalificētā institūcija, vērsties tiesā ar patērētāju kolektīvo prasību, papildus kaitējuma atlīdzinājumam var lūgt tiesu spriedumā noteikt vienu vai vairākus šādus pienākumus ražotājam, pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam:

1) nekavējoties vai noteiktā termiņā izbeigt pārkāpumu;

2) informēt citus no attiecīgā pārkāpuma cietušos patērētājus par galīgo tiesas nolēmumu un par jebkādiem apstiprinātajiem izlīgumiem un patērētāju tiesībām prasīt kaitējuma atlīdzināšanu, tajā skaitā, ja nepieciešams, publicējot informāciju lietās apstākļiem atbilstošā saziņas līdzeklī. Lūgumā norāda konkrētu termiņu un veidu, kādā informācija izplatāma.

(3) Patērētājiem nav pienākuma segt tiesvedības izmaksas saistībā ar patērētāju kolektīvo prasību, pamatojoties uz to, ka kvalificētā institūcija ir prasītājs patērētāju kolektīvajā prasībā.

(4) Ja konkrētu patērētāju tīšas rīcības vai nolaidības dēļ ir radušās konkrētas tiesvedības izmaksas saistībā ar patērētāju kolektīvo prasību, kvalificētā institūcija regresa kārtībā var prasīt zaudējumu atlīdzību no šiem patērētājiem.

(5) Ja tiesvedības laikā vai līdz sprieduma izpildes brīdim kvalificētā institūcija, kas cēlusi patērētāju kolektīvo prasību, zaudē savu statusu, tās tiesību pārņēmēja var būt cita kvalificētā institūcija.

26.²⁶ pants. Principi patērētāju grupas prasījumu sadalīšanai apakšgrupās

Lai atvieglotu patērētāju kolektīvās prasības izskatīšanu tiesā, kvalificētā institūcija prasības pieteikumā var sadalīt patērētāju grupas prasījumus apakšgrupās pēc apakšgrupu vienojošām pazīmēm. Apakšgrupu aprakstu norāda prasības pieteikumā.

26.²⁷ pants. Paziņošana par patērētāju pieteikšanos patērētāju kolektīvās prasības lietā

(1) Kvalificētā institūcija, saņemot tiesneša lēmumu par atkārtotas patērētāju pieteikšanās izsludināšanu, publicē informāciju, ar kuru aicina patērētājus noteiktā termiņā pieteikties dalībai patērētāju kolektīvajā prasībā. Kvalificētā institūcija minēto informāciju paziņo Patērētāju tiesību aizsardzības centram, un Patērētāju tiesību aizsardzības centrs to ievieto savā tīmekļvietnē un sociālajos tīklos.

(2) Kvalificētā institūcija šā panta pirmajā daļā minētajā aicinājumā norāda šā likuma 26.²¹ panta otrajā daļā minēto informāciju, kā arī citu informāciju saistībā ar konkrēto civillietu un tās ierosināšanu tiesā.

26.²⁸ pants. Informēšana par patērētāju kolektīvo prasību un izlīgumiem

(1) Kvalificētā institūcija tiem patērētājiem, uz kuriem attiecas uzsāktā patērētāju kolektīvā prasība, laikus un ar piemērotiem līdzekļiem sniedz informāciju par minētās prasības virzību un piedāvātajiem izlīgumiem.

(2) Kvalificētā institūcija informē Patērētāju tiesību aizsardzības centru par izlīgumiem un galīgo tiesas nolēmumu.

26.²⁹ pants. Izstāšanās no patērētāju kolektīvās prasības

(1) Ja patērētājs nepiekrīt kvalificētās institūcijas un ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja piedāvātajam izlīgumam, patērētājs ir tiesīgs izstāties no patērētāju kolektīvās prasības, iesniedzot attiecīgu parakstītu iesniegumu kvalificētajai institūcijai. Šādā gadījumā patērētājs netiek iekļauts izlīgumā.

(2) Ja patērētājs izstājas no patērētāju kolektīvās prasības, reģistrācijas maksa netiek atmaksāta.

26.³⁰ pants. Noilgums par patērētāju kolektīvo interešu pārkāpumiem

Brīdī, kad ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs no kvalificētās institūcijas saņem brīdinājumu par vērsanos tiesā ar patērētāju kolektīvo prasību tādā gadījumā, ja konkrētās prasības netiks izpildītas, vai brīdī, kad uzraudzības un kontroles iestādē tiek saņemts kvalificētās institūcijas iesniegums par patērētāju tiesību pārkāpuma novēršanu, tiek pārtraukts noilgums attiecībā uz tiem patērētājiem, kurus skar vai varētu skart konkrētais pārkāpums.

26.³¹ pants. Patērētāju kolektīvo prasību finansēšana

(1) Kvalificētajai institūcijai ir pienākums nodrošināt, ka:

1) kvalificēto institūciju lēmumus saistībā ar patērētāju kolektīvo prasību, tajā skaitā lēmumus par izlīgumiem, trešā persona nepamatoti neietekmē tādā veidā, kas kaitētu to patērētāju kolektīvajām interesēm, uz kuriem attiecas minētā prasība;

2) patērētāju kolektīvā prasība netiek celta pret atbildētāju, kas ir finansētāja konkurents, vai pret atbildētāju, no kura finansētājs ir atkarīgs.

(2) Kvalificētajai institūcijai ir pienākums atklāt tiesai un Patērētāju tiesību aizsardzības centram finanšu pārskatu, kurā norādīti patērētāju kolektīvās prasības atbalstam izmantoto līdzekļu avoti, ja tiesai vai Patērētāju tiesību aizsardzības centram rodas pamatotas šaubas par šā panta pirmajā daļā minēto nosacījumu ievērošanu.

(3) Atbilstoši šā panta pirmajā un otrajā daļā minētajiem nosacījumiem tiesai un Patērētāju tiesību aizsardzības centram ir tiesības pieprasīt, lai kvalificētā institūcija atsaka konkrētu finansējumu vai attiecībā uz to veic izmaiņas un, ja nepieciešams, noraidīt kvalificētās institūcijas statusu konkrētā patērētāju kolektīvajā prasībā. Ja konkrētajā patērētāju kolektīvajā prasībā kvalificētās institūcijas statuss tiek noraidīts, šis noraidījums neietekmē to patērētāju tiesības, uz kuriem attiecas minētā prasība.

26.³² pants. Ar patērētāju kolektīvo prasību saistītie izdevumi

Izdevumi par darbību patērētāju kolektīvās prasības ietvaros Latvijas kvalificētajām institūcijām var tikt segti no Patērētāju tiesību aizsardzības centram kārtējā gadā šim mērķim piešķirtajiem valsts budžeta līdzekļiem. Nosacījumus finansējuma piešķiršanai saistībā ar patērētāju kolektīvo prasību sagatavošanu, virzīšanu ārpusstiesas procesā, iesniegšanu tiesā, tiesvedību un piespiesto summu sadali, kā arī šā finansējuma izlietošanas uzraudzības kārtību nosaka Ministru kabinets.

26.³³ pants. Ar patērētāju kolektīvo prasību saistīto izdevumu atlīdzināšana

(1) Kvalificētajai institūcijai tiesvedības laikā, kamēr nav pabeigta lietas izskatīšana pēc būtības, ir tiesības lūgt tiesu ar galīgo nolēmumu uzlikt ražotājam, pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam pienākumu atlīdzināt izdevumus, kas kvalificētajai institūcijai radušies saistībā ar kolektīvo prasību, - izdevumus par patērētāju informēšanu konkrētās kolektīvās prasības celšanas un lietas vešanas procesā.

(2) Ar patērētāju kolektīvo prasību saistītie izdevumi ir samērīgi un objektīvi pamatoti. Par samērīgiem uzskatāmi ar patērētāju kolektīvo prasību saistītie izdevumi, kas atbilst Ministru kabineta noteiktam pieļaujamam ar patērētāju kolektīvo prasību saistīto izdevumu apmēram (izņemot tos izdevumus, kurus Ministru kabinets atzinis par neatlīdzināmiem).

(3) Ražotājam, pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam tiesvedības laikā, līdz tiesa pabeidz lietas izskatīšanu pēc būtības, ir tiesības lūgt tiesu ar galīgo nolēmumu uzlikt kvalificētajai institūcijai pienākumu atlīdzināt izdevumus, kas ražotājam, pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam radušies saistībā ar patērētāju informēšanu, kas tam uzlikta par pienākumu ar tiesas lēmumu.

(4) Ar patērētāju kolektīvo prasību saistīto izdevumu pieļaujamo apmēru un izdevumus, kuri nav atlīdzināmi, nosaka Ministru kabinets.

(5) Ja kvalificētā institūcija finansējumu kolektīvās prasības celšanai ir saņēmusi no Patērētāju tiesību aizsardzības centra, tā līdzekļus, ko ir atguvusi tiesvedības laikā atbilstoši šā panta pirmajai daļai, atmaksā finansējuma piešķirējam - Patērētāju tiesību aizsardzības centram.

26.³⁴ pants. Piedzīto summu izmaksa

(1) Kvalificētā institūcija izmaksā patērētājiem patērētāju kolektīvajā prasībā piedzītās naudas summas. Ja ar piedzīto summu nepietiek, lai apmierinātu visus patērētāju prasījumus, šī summa izmaksājama starp patērētājiem proporcionāli.

(2) Ja patērētājs nav iesniedzis sava norēķinu konta informāciju un kvalificētajai institūcijai nav iespēju piedzīto naudu patērētājam izmaksāt, attiecīgā piedzītā summa paliek kvalificētās institūcijas budžetā."

8. Papildināt pārejas noteikumus ar 42. punktu šādā redakcijā:

"42. Ministru kabinets līdz 2023. gada 31. decembrim izdod šā likuma 26.³² pantā un 26.³³ panta ceturtajā daļā minētos noteikumus."

9. Papildināt informatīvo atsauci uz Eiropas Savienības direktīvām ar 18. punktu šādā redakcijā:

"18) Eiropas Parlamenta un Padomes 2020. gada 25. novembra direktīvas (ES) 2020/1828 par pārstāvības prasībām patērētāju kolektīvo interešu aizsardzībai un ar ko atceļ direktīvu 2009/22/EK."

Likums stājas spēkā 2023. gada 15. oktobrī.

Likums Saeimā pieņemts 2023. gada 14. septembrī.

Valsts prezidents *E. Rinkēvičs*

Rīgā 2023. gada 2. oktobrī

